

Súd: Okresný súd Bratislava II
Spisová značka: 11P/18/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1418204791
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Hana Posluchová
ECLI: ECLI:SK:OSBA2:2021:1418204791.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava II v konaní pred sudkyňou JUDr. Hanou Posluchovou, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa A. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom u otca, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vazovova 7/A, Bratislava, dieťa matky: L. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. A. XX, K., a otca: Y. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom O. XX, K., o návrhu matky na zníženie výživného, takto

rozhodol:

I. Súd návrh matky na zníženie vyživovacej povinnosti matky z a m i e t a.

II. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným Okresnému súdu Bratislava IV dňa 17.10.2018, ktorý preniesol svoju miestnu príslušnosť na tunajší súd dňa 20.11.2019, sa matka domáhala zníženia svojej vyživovacej povinnosti na maloleté dieťa zo sumy 100,- eur mesačne na sumu minimálneho výživného určeného zákonom.

2. Svoj návrh odôvodnila tým, že do 28.11.2018 bude vo výkone trestu odňatia slobody a po prepustení z neho nemá dohodnutú žiadnu prácu. Z tohto dôvodu nebude schopná platiť výživné na maloletú a nechce sa opäť dostať do výkonu trestu pre neplatenie výživného.

3. Z vyjadrenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava zo dňa 27.07.2020 vyplýva, že dňa 24.07.2020 bolo v domácnosti otca maloletej vykonané šetrenie. Otec s maloletou a jeho manželkou bývajú v okrese K. T., MČ Z.. Pokiaľ ide o bytové pomery, ide o trojizbový byt, ktorý je v spoločnom vlastníctve manželov. Domácnosť bola v čase šetrenia na vysokej socio-hygienickej úrovni. V byte sa nachádza obývacia miestnosť, spálňa otca a jeho manželky, detská izba maloletej. Maloletá sa v čase šetrenia nachádzala v detskej izbe a hrala sa na počítači. Izba je prispôbena primerane veku a potrebám maloletej. Súčasťou bytu bola kuchyňa, kúpeľňa a toaleta. Mesačné náklady na bývanie sú vo výške 300 eur za hypotéku a 290 eur za nájomné. Otec uviedol, že matka si neplní vyživovaciu povinnosť na maloletú od roku 2011 a ani sa žiadnym spôsobom o dcéru nezaujíma. Šetrením v mieste bydliska otca bolo zistené, že v domácnosti sú vytvorené vhodné bytové podmienky pre maloletú A..

4. Rodičia sa pojednávania nezúčastnili. Matke bolo doručenie predvolania vykázané na adresu evidovanú v Registri obyvateľov SR, otec si neprevzal zásielku v odbernej lehote na ním uvedenej korešpondenčnej adrese a na ním uvedenom telefónnom čísle sa ho súdu nepodarilo skontaktovať. Súd preto vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti rodičov.

5. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom kolízneho opatrovníka maloletej, oboznámil sa s obsahom spisu sp. zn. 11P/18/2020, s obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 13P/41/2011, ako aj ďalšími listinnými dôkazmi na vec sa vzťahujúcimi a zistil nasledovný stav veci:

6. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV, č.k. 13P/41/2011-25 zo dňa 31.05.2011 súd schválil rodičovskú dohodu, ktorou bola maloletá A. W., nar. XX.XX.XXXX, zverená do osobnej starostlivosti otca. Matke súd uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej Sofie sumou 100,- eur mesačne počínajúc dňom 01.01.2011 vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca. Zročné výživné za obdobie od 01.01.2011 do 31.05.2011 vo výške 500 eur súd matke povolil splácať v pravidelných mesačných splátkach vo výške 30,- eur mesačne spolu s bežným výživným počínajúc dňom 01.06.2011 pod následkom straty výhody splátok. Rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 30.06.2011.

7. Podľa správy Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Z. G. zo dňa 24.10.2019 sa matka nachádzala vo výkone trestu odňatia slobody od 28.03.2017 do 28.11.2018. Podľa lustrácie v Sociálnej poisťovni matka v období od 13.02.2019 do 30.11.2019, od 6.2.2020 do 30.03.2020, od 13.04.2020 do 30.04.2020, od 27.10.2020 do 30.11.2020 a od 18.12.2020 do 30.01.2021 bola v piatich pracovných pomeroch, kde dosahovala vymeriavací základ v rozsahu od 59,32 eur do 309,61 eur mesačne. V období od 16.09.2020 do 13.10.2020 matka pracovala na dohodu o pracovnej činnosti a v období od 8.12.2020 do 31.12.2020 na dohodu o vykonaní práce. Podľa lustrácie v Registri obyvateľov SR matka má (rovnako ako v predchádzajúcom konaní) dve vyživovacie povinnosti, t.j. okrem mal A. aj k mal. M., nar. XXXX.

8. Podľa lustrácie v Sociálnej poisťovni otec je od 13.02.2015 zamestnaný vo Z. A. Q..A., kde dosahuje vymeriavací základ od 1.405,71 eur až do 4.020,17 eur mesačne. Podľa lustrácie v Registri obyvateľov otcovi pribudla vyživovacie povinnosť k mal. L. W., nar. XX.XX.XXXX.

9. Kolízny opatrovník maloletej na pojednávaní konanom dňa 03.06.2021 nesúhlasil so znížením vyživovacej povinnosti vzhľadom na vek maloletej a čas, ktorý uplynul od posledného rozhodnutia. Mal za to, že výdavky na maloletú sa vzhľadom na jej rast a vek od posledného rozhodnutia o výživnom zvýšili. Nie sú známe ani iné dôvody, ktoré by odôvodňovali zníženie výživného a okolnosti uvádzané matkou neodôvodňujú zníženie výživného, nakoľko je to matka, ktorá si vybrala tento spôsob života a o dcéru sa navyše žiadnym spôsobom nezaujíma.

10. Podľa § 26 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“), ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

11. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

12. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

13. Podľa § 78 ods. 1, 2, 3 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

14. Inštitút výživného slúži na zabezpečovanie a úhradu osobných potrieb dieťaťa. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom predstavuje jeden z najzákladnejších pilierov systému zákonnej povinnosti poskytovať výživu. Cieľom tejto právnej úpravy je zabezpečiť výživu ekonomicky slabšej skupine osôb spoločnosti-deťom. „Výživou“ dieťaťa, na ktorú prispievajú obidvaja rodičia, sa rozumie zaobstarávanie, resp. uspokojovanie všetkých životných potrieb pre všestranný telesný a duševný vývoj dieťaťa. Zahrňuje teda aj uspokojovanie iných potrieb než je strava, napr. na zdravotnú starostlivosť, lieky, ošatenie, hygienické potreby, cestovné, školské potreby, aktivity voľného času, či bývanie. Súd pri rozhodovaní o výživnom prihliada a berie do úvahy nielen schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodičov, ich životnú úroveň ale i odôvodnené potreby dieťaťa a takisto i to, ako sa ktorý z rodičov a v akej miere o dieťa osobne stará. Za schopnosti každého rodiča treba považovať jeho reálny zárobok, ktorý dosahuje v čase vyhlásenia rozhodnutia. Tento však treba pri posudzovaní ďalej modifikovať možnosťami rodiča, ktoré rozširujú jeho reálne dosahovaný zárobok o subjektívnymi vlastnosťami podmienené možnosti, ako fyzická zdatnosť, vzdelanie, zdravotný stav, pracovné ponuky, časový priestor a podobne. Možnosti rodiča taktiež ovplyvňujú aj objektívne okolnosti akými sú dopyt na trhu práce alebo ohodnotenie rovnakej pozície. Pre posúdenie povinného rodiča teda nie sú rozhodujúce jeho skutočné zárobkové pomery, ale jeho reálne zárobkové možnosti dané okrem iného aj jeho fyzickým stavom, nadaním, množstvo získaných vedomostí a pracovných skúseností. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči dieťaťu trvá, kým dieťa nie je schopné samé sa živiť.

15. V ustanovení § 78 ods. 1 Zákona o rodine, ako aj v ustanovení § 121 Civilného mimosporového poriadku (C.m.p.) je zakotvená zásada, podľa ktorej už stanovené výživné je možno zmeniť, ak dôjde k zmene pomerov. Z ustanovení § 78 ods. 1 ZoR a § 121 C.m.p. tiež vyplýva, že pre povinnosť platiť stanovené výživné sa uplatňuje zásada, že stanovené výživné má zodpovedať pomerom, za ktorých bolo určené. Ak dôjde k zmene pomerov, musí sa to odraziť aj v úprave vyživovacej povinnosti. Vzhľadom k povahe výživného však pri zmene pomerov nedochádza automaticky i k zmene vyživovacej povinnosti, ale zmena pomerov je iba dôvodom na začatie nového súdneho konania, ktoré sa môže skončiť novou úpravou výživného. Preto aj dokazovanie súdu sa musí zamerať na to, či došlo k zmene pomerov, t.j. musia byť spoľahlivo zistené okolnosti rozhodujúce pre pôvodne stanovené výživné a okolnosti rozhodujúce pre stanovenie výživného v čase, keď sa rozhoduje o novej úprave (R 72/65).

16. Ak k zmene pomerov skutočne došlo, súd musí zmeniť pôvodnú úpravu výživného a vo výroku nového rozsudku musí vyjadriť, že ide o zmenu predchádzajúcej úpravy výživného, ktorú presne označí. Pokiaľ ide o zmenu pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu výživného stanoveného súdom, musí byť takej povahy, aby tu bol reálny dôvod meniť už vydané súdne rozhodnutie. Takouto zmenou pomerov nie je akákoľvek zmena v hľadiskách, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výživného, ale musí ísť o zmenu pomerov závažnejšieho (podstatného) charakteru v tých okolnostiach, ktoré tvorili podklad pre vydanie pôvodného rozhodnutia o výživnom, teda musí ísť o zmenu, ktorá sa výraznejším spôsobom prejaví v pomeroch účastníkov (R 3/67).

17. Pri rozhodovaní návrhu otca na zníženie výživného súd vychádzal nielen z odôvodnených potrieb maloletej ale i z možností a schopností povinného.

18. Vzhľadom na vykonané dokazovanie a poukazujúc na citované zákonné ustanovenia, súd mal za preukázané, že v danom prípade nie sú splnené podmienky na zníženie výživného. Matka odôvodňovala svoj návrh na zníženie výživného tým, že do 28.11.2018 bude vo výkone trestu odňatia slobody a po prepustení z neho nemá dohodnutú žiadnu prácu.

19. Súd konštatuje, že dôvodom na zníženie výživného nemôže byť skutočnosť, že matka bola v čase podania návrhu vo výkone trestu odňatia slobody, nakoľko mal. A. nemôže niesť zodpovednosť za trestnú činnosť, ktorú spáchala matka a za ktorú bola odsúdená. Zároveň súd konštatuje, že ani tá skutočnosť, že matka po prepustení z výkonu trestu nemá dohodnutú žiadnu prácu, nespĺňa kritériá na zníženie výživného uvedené v ustanovení § 62 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine.

20. Súd pri rozhodovaní o návrhu matky na zníženie výživného taktiež musel prihliadnuť na skutočnosť, že starostlivosť o maloletú je zabezpečovaná výhradne otcom, a že výdavky na mal. vzhľadom k jej veku museli od roku 2011 stúpať a nie klesať. Nakoľko sa obaja rodičia majú podieľať na výživnom pre maloleté dieťa v rovnakej miere (berúc do úvahy, ktorý z rodičov sa stará o dieťa a akým spôsobom sa povinný rodič podieľa na plnení výživného aj nad rámec finančných plnení do rúk rezidenčného

rodiča), súd zamietol návrh matky, ktorá nepreukázala zmenu pomerov odôvodňujúcu zníženie jej vyživovacej povinnosti, prihliadajúc v prvom rade na záujem maloletého dieťaťa. Zníženie výživného by v žiadnom prípade nebolo v najlepšom záujme maloletej A. a bolo by v priamom rozpore s nárastom jej odôvodnených potrieb v súvislosti s jej vekom a vzdelávaním, ku ktorému rozhodne došlo od poslednej úpravy výživného, teda za obdobie uplynulých cca 10-tich rokov. Navyše aj prípadné preukázané zníženie schopností a možností matky je vyvážené podstatnou zmenou pomerov u maloletej, ktorá v čase rozhodovania Okresného súdu Bratislava IV v roku 2011 bola v predškolskom veku (mala X P.), ale dnes je žiačkou druhého stupňa základnej školy a má t.č. XX rokov. Výživné určené súdom v roku 2011 tak nie je neprimerané, navyše za situácie, keď minimálna mzda v Slovenskej republike na rok 2018 predstavovala 480 eur brutto a na rok 2021 až 623 eur brutto, pričom ponuka práce v bratislavskom kraji (kde má matka trvalý pobyt), je vysoká. Súd napokon konštatuje, že matke ani po prepustení z výkonu trestu nič nebránilo hľadať si zamestnanie a vykonávať primeranú pracovnú činnosť, čo napokon aj urobila (ako to vyplýva z lustrácie súdu v Sociálnej poisťovni.)

21. O trovách konania účastníkov rozhodol súd podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Okresnom súde Bratislava II, písomne, v troch vyhotoveniach.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 Civilného mimosporového poriadku odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona. Ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.